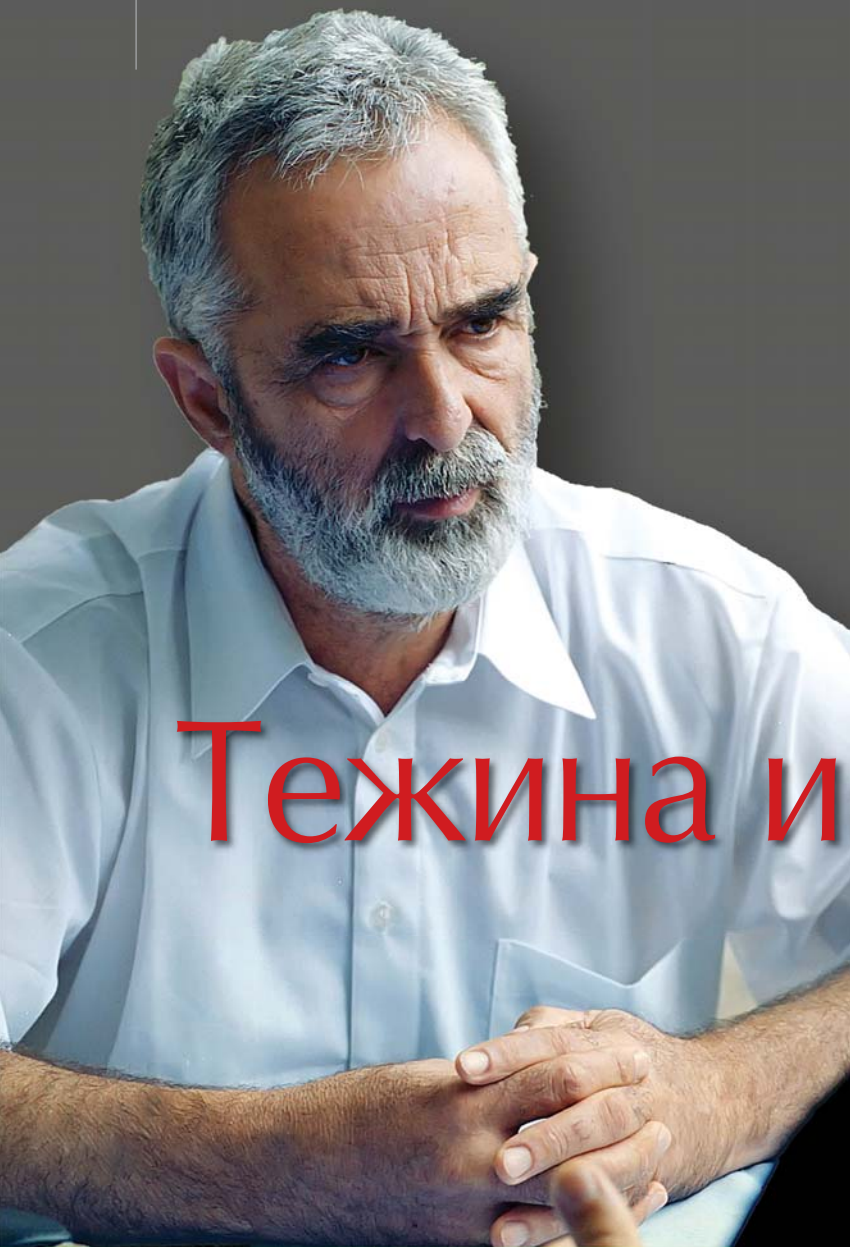

Гордан Михић, сценариста серије „Војна академија“

Тежина извесности

Верујем да ће серију гледати сви који, једноставно, воле приче о савременим људским судбинама, о војсци – чија тематика одавно није обрађивана. О свету кадета, старешина, војних полигона, логоровања, савлађивања вештина преживљавања у рату и миру, о специфичном војничком хумору...

Приказивање првих шеснаест епизода нове телевизијске серије „Војна академија“ очекује се на јесен. Серија се снима под покровитељством Министарства одбране и Војне академије, у продукцији НИРЕ ПРО за Радио телевизију Србије.

Са сценаристом Горданом Михићем разговарали смо о садржају серије, о војсци некад и сад, о времену неизвесности и будућности младих људи, који се у све већем броју опредељују за војнички позив видећи у њему и изазов и сигурност запослења.

■ *Какви су били први утисци о Војној академији данас и њеним кадетима?*

– Изненадио сам се када сам схватио да то није само висока војна школа, већ прави универзитет, на коме се могу изучавати разноврсне научне дисциплине. Изненадили су ме скоро савршен ред, озбиљност, преданост послу.

Живимо у свету обележеном тежином неизвесности, са којом се млади људи суочавају током и после завршетка

студија на цивилним факултетима. Већина стрепи да ли ће имати довољно новца за завршетак студија, а да не говоримо о стрепњи и страховима око запослења после дипломирања. На Војној академији нема тог страха и неизвесности – ко хоће да учи, не само да му је све обезбеђено, стан, храна, одећа, учила, већ добија и плату током студија. А оно што је најважније – чим дипломира, добија посао.

■ *Интересовање за војну службу међу младима је све веће. Како гледате на укидање обавезе службе војног рока и професионализацију војске?*

– Нема сумње, то је нормална и добра ствар. Војни позив се бира као и сваки други – неко за то има љубави и афинитета и нису му тешки ни војна дисциплина ни војне обавезе. Разговарао сам о томе са једним кадетом из Београда. Мислио сам да је из војне породице, да поштује неку традицију или да се за Академију определио из финансијских разлога. Ништа од свега тога није навео као разлог. Једноставно, рекао ми је да је хтео себе да подвргне чврстој дисциплини духа и тела, која води ка јасно одређеном циљу.

Има, наравно, и оних који жуде за старим временима, који воле да им деца служе војску. Уосталом, у неразвијеним крајевима служење војног рока било је први излаз у свет, прилика за упознавање људи, стицање радних навика, почетак образовања...

■ *Војни позов, поред свих изазова које носи, значи и обезбеђен посао. А то се данас не нуди многимима?*

– Због економских криза, којима нема краја, због губитка радних места, због све веће неједнакости и јаза између богатих и сиромашних, породица губи своју снагу, родитељи не знају како да се снађу у суноврату и паду свега што је чинило њихове идеале. Повећано интересовање за пријем на Војну академију ми се чини неком врстом отелотворења жудње за чврстим, стабилним светом, који има свој ред, прописе, начин живота у коме су обезбеђене основне породичне потребе.

Имао сам у руци десетине, можда и стотине писаних белешки психолога о проблемима које кадети и кадеткиње носе у душама због судбина својих родитеља, и посебно су ме дирнуле исповести оних који желе да што пре заврше студије не би ли помогли породици. Сећам се, такође, једног необичног детаља када сам кадеткињу са југа Србије питао шта јој значи плата коју прима. „Значи ми неописиво много“ – одговорила ми је – „Ја од прве године помажем својима – сваког месеца им шаљем по две хиљаде динара...“

■ *Какве карактеристике сте наменили појединим ликовима у серији?*

– Драматичне су приче о онима који, и поред јаке жеље, не успевају да савладају градиво и губе право на школовање. То говори не само о озбиљности и тежини студија, већ и о напору који треба уложити да се све научи, да се положи испити, о чврстости која се мора имати или стећи. Сем тога, драматичне су и приче о сумњи, о посустајању, о губитку вере у себе, о проналажењу мотива и снаге за опстанак...

У припремању материјала за сценарио чуо сам и изузетно занимљиве љубавне приче, и скоро све сам их искористио за серију. Као, рецимо, ону о девојци која се посвађала с момком пред његов одлазак на Војну академију, а затим је, иако није имала потребне предиспозиције, учинила све да следеће године положи изузетно тешке пријемне испите – само да би била са оним кога није могла да престане да воли.

■ *Нови свет и односи преламају се и у судбинама ликова у серији?*

– Драматичне су биле и приче о ретким примерима оних који су тек на студијама почињали да показују неке ружне особине, који стално провоцирају, ниподаштавају друге, одбијају послушност старешинама и другарство са колегама. Шта се на крају с њима догоди? Могу ли да се социјализују, да прихвате нормалне односе, да буду нечији другови, пријатељи?

Један од таквих послужио ми је као прототип за лик Стошића, некадашњег навијачког вође, коме је моћни отац „опрао“ биографију, иначе изразитог негативца иза чијег се циничног, често безобразног понашања крије разорено детињство у породици бескрупулозних нових богаташа. Оно што ме је, поред осталог, привукло том лику, била је и оцена психолога да је реч о изузетној интелигенцији, беспрекорном савлађивању градива и испита, образовању и знању које је увелико премашивало оно што је уобичајено за његове године.

ТРАЖЕЊЕ ВРЕДНОСТИ

■ *Може ли нам Војска повратићи изгубљене вредности постојеће несребичности, храбрости, поштовања и других особина које, како се чини, нису данас баш најприсутније?*

– Има код Шекспира један стих о значају и реду вредности. Слободно препричан, стих каже да све у природи – од земље до васионе – има утврђен ранг, хијерархију и првенство, и да све то заједно чини величанствено сазвучје постојања. Извучете ли из тог инструмента само једну једину струну, настаће ужасан несклад...

У данашњем времену извучена је не само једна, већ много страна које су давале тон и смисао вредностима људског живота. Шта се десило са несребичношћу, храброшћу, љубављу, поштовањем, правдом, моралом? Војска не може, осим у склопу свог организма, да уздиже и враћа ореол палим вредностима. Највећи терет подухвата оздрављења тих вредности лежи на друштву у целини. А ту једва да видим помак.

■ *А добри момци?*

– Када је реч о драматици, с њом сам се суочавао на посебан начин, трагајући за ликовима добрих момака. Имате, на пример, момка који је најбољи у свему, коме ништа није тешко, који се увек нађе свима који застају или губе снагу. Такав је лик Радисава – Риса, коме просто не можете наћи ману. Упознајете га кроз више сведочанстава, из разних ситуација, и откривате изузетно драматичне чињенице које га не чине ни једноставним, ни црно-белим, већ правим драмским херојем. Ту су и ликови његових другова – Клисуре, Лакија, Џаковића, од којих је, сваки на свој начин, посебно занимљив, као и ликови девојака – Зимчета, Шашваријево, Срђанке...

Посебно искуство било ми је трагање за ликовима старешина. Имао сам много разговора са поручницима, капетанима, мајорима, и после дужег трагања створио сам ликове капетана Жарача и Кашанина, који су, поред кадете, главни јунаци приче.

■ *Каква су Ваша очекивања од серије?*

– Надам се да ће стићи до срца гледалаца свих узраста. ■

Душка СТЕФАНОВИЋ